POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV
Expozitura Brno
2. oddělení
Obilní trh 3, 611 00 Brno

Č. j. OKFK-2349-46/TČ-2013-252402 Brno 3. října 2013
Počet stran: 15

U S N E S E N Í

Podle ustanovení § 159a odst. 1 trestního řádu **o d k l á d á m** trestní věc podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst 1 písm. a), odst. 2 písm. c) trestního zákona, kterého se měly dle oznamovatele dopustit blíže neustanovené osoby jednající jménem Energetického regulačního úřadu, případně další osoby tím, že některý ze zaměstnanců Energetického regulačního úřadu, vykonal svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře obnovitelných zdrojů, dále jen ZoOZ) a způsobem odporujícím zákonu č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), když:

- v roce 2006 při stanovení výkupní ceny elektřiny vyrobené z fotovoltaických elektráren (dále jen FVE) na rok 2007 porušil ustanovení § 6/1b) bod 1. ZoOZ, kdy nerespektoval dobu životnosti (návratnosti) fotovoltaických zařízení na 15 let a stanovil dobu životnosti těchto zařízení na 20 let a dále nerespektoval zákonem stanovenou podmínku patnáctileté návratnosti investice, kterou propočetl na 12 let, ačkoliv věděl, nebo byl srozuměn s tím, že tímto vydáním prováděcí vyhlášky č. 475/2005 Sb., porušuje ZoOZ, kdy rozdíl 3 let mezi dobou životnosti (návratnosti) investice způsobí České republice v platbách koncových spotřebitelů škodu 161.745.897.974,- Kč

- v roce 2008 nezměnil na rok 2009 indikatívni technické a ekonomické parametry v prováděcí vyhlášce č. 475/2005 k ZoOZ, čímž nesplnil povinnost uloženou mu v § 6/1b) bod 1 ZoOZ a řádně nestanovil výkupní ceny za elektřinu z obnovitelných zdrojů, ačkoliv z jednání na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR věděl, že se v roce 2008 neúměrně zvýšil počet požadavků o připojení zdrojů FVE k distribuční síti, čímž nesplnil povinnost uloženou mu zákonem, když nechránil konečné spotřebitele a hospodářskou soutěž

- v roce 2007 navýšil výkupní ceny FVE o dva procentní body odpovídající zvýšení indexu cen průmyslových výrobců, aniž k tomu měl zákonné zmocnění, čímž mohl České republice způsobit škodu ve zvýšených výkupních cenách u elektřiny vyrobené z FVE ve výši 13.436.406,- Kč

- v roce 2007 v příloze č. 3 Indikativní hodnoty při novelizaci vyhlášky č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZoOZ stanovil dobu životnosti nové výrobny na 20 let, a tuto délku svázal s ustanovením § 2 odst. 11 vyhlášky č. 150/2007, o způsobu regulace cen v energetických odvětvích, čímž prodloužil dobu výkupu elektrické energie z obnovitelných zdrojů o dalších 5 let, aniž by k tomuto měl zákonné zmocnění (§12/3 ZoOZ)

- v roce 2008 nedodržel zákonný postup vyplývající z ustanovení § 4 věta poslední ZoOZ neboť pro rok 2009 snížil výkupní ceny FVE o 5 %, aniž by jakkoliv změnil technické a

ekonomické indikativní parametry postupem zákonem předvídaným, tedy nepostupoval dle ustanovení § 6/1-3 ZoOZ

čímž měla být dle oznamovatele, České republice způsobena škoda v podobě vyšší ceny elektrické energie navýšené o neoprávněně vyplacenou podporu elektrické energie vyrobené z fotovoltaických zdrojů pro koncové odběratele, a to v řádu až stovek miliard korun českých

neboť ve věci nejde o podezření trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak.

O d ů v o d n ě n í

Dne 16.5.2013 bylo na zdejší součást Policie ČR doručeno oznámení Energetického regulačního úřadu se sídlem MASARYKOVO NÁM. č. 5, 586 01 JIHLAVA, ze dne 25.1.2013, zastoupeného ředitelkou, Ing. Alenou Vitáskovou, které bylo dne 31.1.2013 doručeno na Městské státní zastupitelství v Praze, kdy oznámení směřuje k činnosti, případně nečinnosti vedení a zaměstnanců Energetického regulačního úřadu v letech 2006 - 2010 nebo dalších osob, které je podrobně popsáno v předmětném trestním oznámení a je uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení. Dne 20.5.2013 byly ke spisovému materiálu přičleněny dokumenty ze spisového materiálu šetřeného Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality pod č.j. OKFK-1921/ČJ-2012-200261. Záznam o zahájení úkonů trestního řízení byl vypracován dne 23.5.2013.

Pro řádné objasnění věci byly policejním orgánem provedeny následující úkony. Dle § 158/6 tr. řádu k věci podaly vysvětlení následující osoby: Ing. Alena VITÁSKOVÁ (1), od r. 2011 předsedkyně Energetického regulačního úřadu, Ing. Josef FIŘT, předseda Energetického regulačního úřadu v letech 2004 - 2011, Ing. Blahoslav NĚMEČEK, Ph.D., místopředseda Energetického regulačního úřadu v letech 2001 - 2011, Mgr. Antonín PANÁK, LL.M., od r. 2006 pracovník a od r. 2010 ředitel legislativně právní sekce Energetického regulačního úřadu, Ing. Stanislav TRÁVNÍČEK, od r. 2004 pracovník a od r. 2004 ředitel odboru elektroenergetiky Energetického regulačního úřadu, Ing. Ondřej ŠNEJDAR, jednatel a společník společnosti BDO Audit s.r.o., IČ: 45314381, Tomáš JUŘÍČEK, pracovník společnosti BDO Audit s.r.o., IČ: 45314381, Ing. Mirek TOPOLÁNEK, premiér vlády ČR v letech 2006 - 2009 a poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v letech 2006 - 2010, Mgr. Oldřich VOJÍŘ, poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v letech 2006 - 2010 a předseda Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v letech 2006 -2010. Z důvodu objektivního posouzení věci, ve které bylo zapotřebí i znalostí ze speciálního oboru, byl dle § 157 odst. 3 tr. řádu dále přibrán konzultant, doc. Ing. Petr MASTNÝ, Ph.D., pracovník VUT v Brně, Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústavu elektroenergetiky. Dle § 8/1 tr. řádu a dle §18 zák. č. 273/2008 Sb. O policii ČR, byly policejním orgánem o součinnost dále požádány a tuto poskytli: Úřad vlády České republiky, Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1, Energetický regulační úřad, IČ: 70894451, se sídlem MASARYKOVO NÁM. č.o. 5, 586 01 JIHLAVA, Český statistický úřad, Na padesátém 81, Praha 10,100 82.

Ing. Josef Fiřt, předseda Energetického regulačního úřadu v letech 2004 - 2011 jakékoliv pochybení Energetického regulačního úřadu v době, kdy byl jeho předsedou rezolutně odmítl, stejně jako pochybení některého z pracovníků tohoto úřadu. K oznámení uvedl, že zákon o podpoře obnovitelných zdrojů uvádí 15-ti letou dobu návratnosti investic a neřeší podporu po dobu životnosti zdroje (2). Při výpočtu ceny za vyrobenou elektřinu z FVE úřad dle něho vycházel z předpokládané doby životnosti zdrojů, tj. 20 let. Dále uvedl, že pokud by byla dodržena 15-ti letá doba životnosti i návratnost pro investici, znamenalo by to výrazné zvýšení výkupní ceny elektřiny z těchto zdrojů pro konečného zákazníka. Celkový objem podpory se kritizovaným rozhodnutím úřadu nezměnil, ale byl rozprostřen

na celou dobu předpokládané životnosti zdrojů, a to na dobu 20 let. V celkové podpoře bylo již počítáno se ziskem pro investory ve výši cca 7% (3). Nejednalo se tedy o prostou návratnost, ale diskontovanou. Zákon (ZoOZ) neřeší, zda se jedná o prostou, či diskontovanou návratnost (4). Pokud by nebyla návratnost diskontovaná, nebylo by pravděpodobně vůbec přikročeno k realizaci výstavby zdrojů elektřiny využívající obnovitelné zdroje (5). Výpočet diskontované návratnosti považuje dle sdělení Ing. Fiřta za správné i audit BDO s.r.o., (z května 2012), který si nechalo zpracovat nové vedení ERU. Pokud se týká vypočítání prosté návratnosti FVE na 12 let tak uvedl, že ani tímto nebyl dle jeho názoru zákon porušen, neboť v zákoně se uvádí "návratnost do 15 let (6)." Dále uvedl, že nastavení výkupních cen pro FVE v roce 2006 bylo ve výši cca 13,- Kč za kWh a tato cena odrážela tehdejší situaci, kdy ČR byla nucena podporovat tyto zdroje, aby bylo dosaženo 8% indikativního cíle výroby elektřiny z OZE (7) na celkové spotřebě energie, ke kterému se ČR zavázala v přístupové smlouvě k EU, tak aby investice byly výhodné pro investory a únosné pro konečné spotřebitele (8). V každém případě výše této podpory vycházela z technickoekonomických parametrů spočítaných úřadem na základě odborné analýzy ČVUT Praha (9).

Dále uvedl, že není pravda, že ERU pod jeho vedením nezpracoval technickoekonomické parametry tak, jak mu ukládala vyhláška (10). Sdělil, že nebyla pouze provedena aktualizace vyhlášky vzhledem k tomu, že technickoekonomické parametry slouží jako podklad pro stanovení výkupní ceny. Situace v roce 2008 byla taková, že ceny FV panelů začaly výrazně klesat a ERU využil plně pro stanovení výkupní ceny elektřiny z FVE na rok 2009 maximální snížení, které mu umožňoval zákon a to o 5 %. Technickoekonomické parametry ukazovaly, že by bylo vhodné snížit výkupní cenu elektřiny z FVE uvedených do provozu v roce 2009 daleko razantněji, což mu však ZoOZ bohužel neumožňoval (11). Prudký pokles cen komponentů FVE, zejména panelů nastal koncem roku 2008 a od této doby a po celý rok 2009 se zodpovědní pracovníci (především předseda a místopředseda ERU) snažili o legislativní změnu, která by umožnila regulačnímu úřadu reagovat při výpočtu výkupních cen elektřiny z OZE, nejen na vstupy, ale i na výstupy do výpočtu výkupních cen, a tak zabránit neúměrným ziskům budoucích provozovatelů těchto zdrojů. Ing. Josef Fiřt dále sdělil a doložil písemnými dokumenty, že v roce 2009 a následně i v roce 2010 opakovaně upozorňoval na nutnou změnu legislativy, tedy změnu ZoOZ č. 180/2005 Sb. příslušná ministerstva a politiky tehdejších vlád, Ing. Mirka Topolánka a Ing. Jana Fischera, stejně jako poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu PČR, kterým opakovaně při jednáních i písemně sděloval a informoval je o vývoji výstavby FVE a s tím hrozícím nebezpečím a žádal je o účinnou pomoc při změně ZoOZ č. 180/2005 Sb., o urychlení novely, která by mohla zamezit neúměrnému nárůstu FVE, který byl vyvolán velkými zisky z výroby elektřiny z těchto zdrojů a umožnila by ERU nastavit podmínky pro přiměřenou podporu ceny elektřiny vyrobené z těchto zdrojů. V té době rovněž proběhly semináře pro Hospodářský výbor PS, pro Podvýbor pro energetiku PS, na kterých byli poslanci důrazně upozorněni na dopady, které bude mít podpora výroby elektřiny z FVE na konečnou cenu elektřiny.

K dalšímu bodu oznámení - k navýšení výkupní ceny elektřiny z FVE v roce 2007 o dva procentní body odpovídající zvýšení indexu cen průmyslových výrobců, Ing. Josef Fiřt uvedl, že byl v souladu s legislativou a odpovídal vývoji cen průmyslových výrobců. Dále uvedl, že tak jako v ostatních letech, tak i v roce 2008 byly prováděny výpočty technickoekonomických parametrů, které byly výrazně nižší než v předchozím roce, a to vlivem výrazného poklesu cen FV panelů a ostatních komponent. Regulační úřad pro stanovení výkupních cen pro FV zdroje uváděné do provozu v roce 2009 tedy využil plně možnosti snížit výkupní cenu o 5 %. Dle svého sdělení jednal plně v souladu se zákonem a z jeho strany nedošlo k žádnému protiprávnímu jednání.

Ing. Blahoslav NĚMEČEK, Ph.D., místopředseda Energetického regulačního úřadu v letech 2001 - 2011 k věci uvedl, že si není vědom a vyloučil, že by Energetický regulační úřad porušil ustanovení § 6 / 1 b) bod 1 zákona č. 180/2005 Sb., o obnovitelných zdrojích, neboť zákon dle něho neomezuje dobu trvání podpory, jenom říká jaká je minimální úroveň podpory po dobu 15 let od uvedení výrobny do provozu (12) s tím, že základním kritériem pro tvorbu ceny je požadavek na plnění cíle stanoveného zákonem, přičemž z toho logicky plyne, že cíl bylo možné plnit jedině tehdy, pokud podpora zahrnovala i přiměřený zisk pro investory (13). ERU v té době postupoval tak, že 15 letou dobu návratnosti chápal jako tzv. prostou s tím, že ceny stanovoval tak, aby odpovídaly kritériu NPV rovno 0 za dobu životnosti při zadaném diskontu, který reprezentoval právě přiměřený zisk v úrovni cca 7 % ročně v horizontu 20 let. Odmítl tedy, že by tímto krokem úřad způsobil nějakou škodu konečným spotřebitelům. Naopak tímto opatřením, tedy rozložením podpory na co možná nejdelší období, minimalizoval roční dopady (výši platby) na konečné spotřebitele. Celkový objem peněz, na který měli investoři nárok byl vcelku stejný (14), ale byl vyplácen v delším čase (namísto 15-ti za 20 let). K věci dále uvedl, že částka cca 162 000 000,- Kč, která je šířena v médiích jako škoda, je z jeho pohledu nesmyslná a ve svém důsledku ji považuje za šíření poplašné zprávy.

Uvedl, že úřad nebyl povinen novelizovat vyhlášku č. 475/2005 Sb. neboť zákon vždycky ukládá zmocnění pro správní orgán nebo instituci, vyhlášku vydat tzn. i ji případně novelizovat, ale nikdo se nemůže domáhat povinnosti pro danou instituci takovou vyhlášku v určitý okamžik měnit, nebo novelizovat. Dále uvedl, že vyhláška č. 475/2005 k ZoOZ obsahovala pouze některé z důležitých vstupů pro výpočet výkupních cen, nikoliv všechny, takže dávat do kontextu provedení maximálního zákonného poklesu ceny při zachování parametrů stanovených vyhláškou, nutně neznamená, že by cena nebyla v souladu se zákonem, respektive vyhláškou, protože mohly být upraveny vstupy, které nejsou předmětem citované vyhlášky (15). Dále sdělil, že jako pracovníci úřadu v roce 2008 provedli pro rok 2009 pokles výkupních cen o 5 %, který je v souladu se zákonem, jako nadřazené právní normy vůči vyhlášce. Pokud by ceny nesnížili, nechránili by spotřebitele a nepodporovali hospodářskou soutěž. Tím, že ceny snížili o 5 %, v maximálně možném rozsahu ochránili konečné spotřebitele, nemůže jim proto být kladeno za vinu, že tak nečinili.

Dále uvedl, že naopak navýšení výkupní ceny o 2 procentní body v roce 2007 bylo v souladu se zákonem, neboť ten se odkazuje v části meziroční eskalace výkupních cen právě na index cen průmyslových výrobců. K délce vyplácené podpory výkupních cen elektřiny z obnovitelných zdrojů uvedl, že ZoOZ nestanoví dobu po kterou má výrobce nárok na podporu. Pouze stanoví, jak má vypadat výkupní cena, jako minimální po dobu prvních 15 let (16). Opatřením, kdy vyhláškou č. 475/2005 k ZoOZ předpokládali poskytování podpory po dobu životnosti, není v rozporu se zákonem a v maximální míře zmírňuje dopady podpory na konečné spotřebitele. Pokud se týká postupu indexace, který byl upraven tzv. regulační vyhláškou č. 150/2007 Sb., učinili tak na základě požadavku Ministerstva financí s tím, že postup byl projednán a schválen při projednávání vyhlášky v Pracovní komisi Legislativní rady vlády.

K roku 2008 sdělil, že Energetický regulační úřad postupoval v souladu se zákonem, když v maximální míře, tedy o 5 % snižil výkupní cenu elektřiny vyrobené z FVE s cílem, co nejvíce chránit zájmy všech konečných spotřebitelů. Úřad tím reagoval na mimořádnou situaci na trhu, kdy došlo k výraznému poklesu cen FV panelů. Novela vyhlášky nebyla v tomto případě relevantní, neboť zaznamenaný pokles cen panelů na konci 2008 by býval vedl k většímu poklesu než pět procent (17), ale úřad stejně mohl podle zákona snížit ceny právě o pět procent. Ke sledování a predikci cen komponentů FVE, zejména solárních panelů v letech 2007-2009 Ing. Němeček uvedl, že pracovníci, kteří měli na starosti stanovování cen obnovitelných zdrojů (odbor Stanislava Trávníčka, oddělení Rostislava

Krejcara) prováděli průběžně zjišťování investičních nákladů a to jak z veřejných zdrojů, tak na základě cíleně objednaných studií nebo analýz, tak i na základě podkladů jiných státních orgánů např. z důvodů poskytování investičních dotací. K vývoji cen těchto komponentů uvedl, že ceny komponentů skokově klesly až v druhé polovině roku 2008, čemuž odpovídá i skutečný vývoj instalovaného výkonu, který byl u FVE v ČR do roku 2007 v podstatě zanedbatelný. Výkupní cena přesto, že byla vysoká, nebyla pro investory nijak atraktivní, neboť byla schopná generovat pouze přiměřený zisk, avšak při vysoké počáteční investici. Podle jeho informací došlo v roce 2008 k masivní expanzi čínských dodavatelů na evropský trh a to na základě dotací čínské vlády pro tamní podniky, které vyráběly panely a komponenty pro FVE, K expanzi FVE v ČR došlo až v roce 2009, na což ERU podle jeho názoru dostatečně reagoval.

Dále uvedl, že Energetický regulační úřad podle stejné metodiky a stejných vyhlášek, které současné vedení včele s Ing. Vitáskovou kritizuje, stanovil výkupní ceny i pro rok 2012, což bylo rozhodnutí samotné paní Ing. Vitáskové (18).

Mgr. Antonín PANÁK, LL.M., od r. 2006 pracovník a od r. 2010 ředitel legislativně právní sekce Energetického regulačního úřadu k věci uvedl, že podle § 6 zák. č. 180/2005 Sb. musel ERU při stanovení podpor vycházet nejenom z § 6 odst 1 b), ale rovněž z § 6 odst. 1 a), které ukládá vytvořit podmínky pro dosažení limitu 8 % podílu OZE na spotřebě elektřiny v roce 2010. Zákon č. 180/2005 přitom nedával ERU jiný nástroj k dosažení tohoto limitu, než stanovení cen podporovaných zdrojů (19), přičemž ustanovení § 6 odst. 1 a) a b) musely být splněný kumulativně. Dále uvedl, že navýšit podpory o indexy cen průmyslových výrobců ukládal ERU zákon a to konkrétně § 6 odst. 1 b), bod 2 zák. č. 180/2005. Pokud oznamovatel uvádí, že navýšení výkupních cen o dva procentní body odpovídalo zvýšení indexu cen průmyslových výrobců, pak takové jednání nemohlo být protiprávní. K tomuto postupu byl ERU zavázán citovaným ustanovením zákona č. 180/2005, aniž by takový postup byl vázán na změnu prováděcí právní úpravy.

K prodloužení životnosti FVE z 15-ti na 20 let uvedl, že omezení práva na podporu po uplynutí doby životnosti výrobny elektřiny upravuje v současnosti zákon č. 165/2012. Zatímco před rokem 2013 žádné omezení doby práva na podporu, zákon neupravoval. Životnost zdroje určuje dle tohoto zákona v současnosti ERU a nyní je tato životnost také 20 let. Oprávnění meziročně snížit nové stanovené podpory pro FVE vyplývalo pro ERU z § 6 odst. 4 zák. č. 180/2005 Sb. a pokud tak ERU postupoval, tak postupoval zákonným způsobem. Výkon tohoto oprávnění není žádným způsobem vázán nebo podmíněn změnou prováděcí právní úpravy.

Ing. Stanislav TRÁVNÍČEK, od r. 2001 pracovník a od r. 2004 ředitel odboru elektroenergetiky Energetického regulačního úřadu k věci uvedl, že ZoOZ č. 180/2005 žádnou dobu životnosti FVE nestanovoval. Zákon uváděl pouze, že má být zachována výše výnosů po dobu 15 let za určitých podmínek, ale neomezoval právo na podporu časově. Proto stanovením doby životnosti ve vyhlášce zákon neporušili. Dále uvedl, že na rok 2009 snížil ERU výkupní ceny o maximální možnou hranici danou zákonem, která byla 5 %. Zákon neukládal aktualizaci indikativních parametrů ve vyhlášce každým rokem (20). Změna parametrů ve vyhlášce nemohla nijak ovlivnit maximální možný pokles ceny o 5 procent meziročně, který byl zákonem dán max. o 5 %, 1x za rok. Pro snížení ceny v roce 2008 prováděli pracovníci ERU příslušné analýzy společně s ČVUT. Proces stanovení cen byl stanoven každý rok v plánu práce příslušného odborného útvaru. Tento plán práce schvalovala porada vedení. Proces stanovení parametrů a cen každým rokem začínal oslovením státních institucí a asociací sdružujících obnovitelné zdroje s žádostí o zaslání aktuálních parametrů, které vstupovaly do výpočtu cen. Jednalo se zejména o investiční a provozní náklady a dobu využití. Stejně postupovali v roce 2008, kdy nastalo skokové zlevnění investičních nákladů. Kromě podkladů od oslovených institucí prováděli také

vlastní šetření z dostupných veřejných zdrojů. V tehdejší době při získávání těchto podkladů ještě nebyl problém se snižováním investičních nákladů průkazný. Instalovaný výkon FVE v ČR v této době byl minimální. Zásadní problémy se objevovaly až ke konci roku 2008 a v průběhu roku 2009. Na toto reagovali iniciativou na změnu zákona a snižovali výkupní ceny o nejvyšší možnou hranici, kterou zákon umožňoval.

Dále uvedl, že v § 6 odst. 1b), bod 2 je přímo uvedeno, že musí být zohledněn index cen průmyslových výrobců. Ustanovení o použití indexu cen průmyslových výrobců úřad původně zamýšlel uvést v prováděcí vyhlášce k zák. 180, ale v mezirezortním připomínkovém řízení Ministerstvo financí navrhlo toto ustanovení začlenit do Vyhlášky o regulaci č. 150/2007. Proto bylo toto ustanovení přesunuto do vyhlášky o způsobu regulace cen a tato vyhláška prošla legislativním procesem a byla schválena bez připomínek Legislativní radou vlády. Opora v navýšení výkupních cen o tyto 2 procentní body je dle názoru Ing. Trávníčka ve vyhlášce č. 150/2007.

Ing. Ondřej ŠNEJDAR k věci uvedl, že je společníkem a partnerem spol. BDO Audit s.r.o., IČ: 45314381, se sídlem OLBRACHTOVA 1980, 140 00 PRAHA V této společnosti pracuje 10 let, společnost už funguje 20 let. Zabývá se audity jak státních institucí a úřadů, tak soukromých společností. K předmětné věci uvedl, že pro ERU spol. BDO audit s.r.o. dělala celkem 2 audity. První se dělal na podzim roku 2011. Tento byl zaměřený na proces udělování licencí FVE v letech 2010 - 2011. Policejnímu orgánu ho předal v kopii. Tento audit zaznamenal některá organizační pochybení Energetického regulačního úřadu. Nezjistil však žádná individuální pochybení u konkrétních licencí. Pokud se týká Auditu procesu nastavení výkupních cen fotovoltaické energie z května 2012, tak k tomuto uvedl, že fyzicky tuto zakázku objednávali tajemníci ERU, pan Fučík nebo pan Srba. Jednalo se o vypsané výběrové řízení, ve kterém spol. BDO Audit s.r.o. zvítězila. K tomu zda spol. BDO Audit s.r.o. v minulosti vypracovala před předmětným auditem pro Energetický regulační úřad nebo následně po jeho vypracování, nějaký jiný audit v oblasti energetiky uvedl, že v této oblasti se jednalo pouze o tyto dva předmětné audity pro Energetický regulační úřad. Audit probíhal asi od ledna až února 2012, oficiální zpráva byla vydaná až v květnu 2012. Podklady dostali od pana Srby a dalších pracovníků ERU. Dále sdělil, že pan Krejcar, který měl za ERU se spol. BDO s.r.o. komunikovat a byl vedoucí podporovaných zdrojů v ERU se s nimi sešel pouze 1x a pak z ERU odešel. Další odpovědné osoby, pan Němeček a pan Fiřt se s nimi nesešly. Pracovníci ERU je ani nekontaktovali. Závěry z tohoto auditu jsou tedy omezené. K tomu sdělil, že některé dokumenty, které na ERU chyběly mohly existovat, pouze je současní zaměstnanci nemuseli najít a předložit. K závěru předmětného auditu, ve kterém se sděluje, že ...."ERU nastavil způsob výpočtu podpory výkupních cen nad rámec požadavků tohoto zákona..." (zák. č. 180/2005 Sb.), a k otázce, co je touto větou myšleno ve vztahu k deklarované a vypočtené návratnosti FVE na období 11-12 let, kde konkrétně byla dle zjištění spol. BDO Audit s.r.o. pochybení ERU a jakých osob, Ing. Ondřej Šnejdar sdělil, že tato poslední věta byla napsána až dodatečně při projednávání auditu s Ing. Vitáskovou a v současné době by to napsal jinak. ERU dle jeho sdělení pracovalo s diskontovanou návratností FVE, která po jejich propočtech vycházela na prostou návratnost na 11 - 12 let (21). Ing. Ondřej Šnejdar rovněž upozornil, že zákon nestanoví o jakou návratnost za 15 let, zda prostou nebo diskontovanou, se má jednat (22). "Nad rámec zákona" znamená dle Ing. Ondřeje Šnejdar "nad rámec minimálních požadavků zákona" (23). Pro doplnění uvedl, že Ing. Vitásková se jich ptala dodatečně při projednávání auditu, zda pracovníci ERU mohli stanovit nižší výkupní ceny, na což jí sdělili, že mohli. Mohli ale stanovit i vyšší výkupní ceny. Použití metody bylo na nich, měli k dispozici stanovisko ČVUT (24), které doporučovalo diskontovanou dobu návratnosti a ERU se dle toho řídil. Dále sdělil, že z hlediska motivace soukromého subjektu, vstoupit do tohoto byznysu není vhodná prostá doba návratnosti FVE na 15 let (25). Pro tyto subjekty při hodnocení investičních projektů

je vhodnější používat diskontovanou dobu návratnosti, to však nevylučuje použití prosté doby návratnosti.

Ke konkrétním zjištění provedeného auditu Ing. Ondřej ŠNEJDAR sdělil, že z toho, co spol. BDO Audit s.r.o. dostala od současného vedení ERU vycházeli a tato dokumentace nebyla dostatečná. Nebylo zřejmé, kdo byl na ERU za co odpovědný. Chyběly např. směrnice. Jednalo se o nedoložení konkrétních kroků, které byly ze strany ERU provedeny. Pochybení se týkala toho, že dokumenty vůbec nebyly. Nejednalo se tedy o to, že by byly špatně. Zda ty dokumenty existovaly, neví, spol. BDO Audit s.r.o. je nikdo nepředložil. K dalším pochybením uvedl, že z pohledu ERU se nerozlišovaly jednotlivé výrobny co do velikosti a umístění a v prvních letech (2005 - 2008) byla jedna výkupní cena, toto bylo následně od roku 2009 napraveno. Cena byla tedy výhodnější pro velké výrobny. Jiný faktický důsledek nebyl. Znovu sdělil, že spol. BDO neměla přístup k datům o jednotlivých elektrárnách. Dále sdělil, že po provedeném auditu žádná jimi popsaná pochybení nebyla tak závažná, že by kvůli tomu doporučili ERU podat trestní oznámení pro podezření z trestného činu, ať již proti konkrétní osobě nebo neznámému pachateli. Toto je v gesci jednatele a risk manažera, pana Hokra, který toto doporučení paní Ing. Vitáskové nedal.

Tomáš JUŘÍČEK k věci sdělil, že je zaměstnancem spol. BDO Audit s.r.o.. Pracuje v této společnosti od července roku 2008. Bylo to na pozicích asistent auditora, audit senior, v současné době je audit manažer. Před uvedeným auditem ani po něm nepracoval na žádném dalším auditu v oblasti energetiky.

Ke zjištění uvedeným v předmětném auditu uvedl, že šlo o zkoumání formalizovaných pravidel v postupech úřadu. Pokud pravidla nejsou formalizována, nelze hodnotit efektivnost, spolehlivost, hodnověrnost procesů a kontrolních mechanismů. Ze strany současného vedení ERU jim bylo sděleno, že takové procesní vnitřní směrnice nejsou k dispozici. Individuální pochybení se týkala toho, že při výpočtech a stanovení výkupních cen nalezl nesoulad v použitých parametrech výpočtu, což se domnívá, že je individuální chyba, ale neměl informace o tom, proč k tomuto došlo. Nelze tedy říci, zda by to případně odpovědný pracovník, se kterým neměli možnost mluvit, vysvětlil nebo zda by to bylo vyhodnoceno jako pochybení.

K případům v auditu zjištěného porušení vyhlášek ERU při výpočtu výkupních cen uvedl, že se to týká doby životnosti FVE, kdy původně vyhláška č. 475/2005 Sb. stanovila dobu životnosti FVE na dobu 15 let, ale při výpočtech byla později použita doba 20 let. Jednalo se o to, že ERU nedělal sám žádné vlastní studie či analýzy nebo jim nebyly dány k dispozici. ERU měl pouze výpočet v programu "EFEKT", a pro rok 2006 při stanovení výkupní ceny vycházel pouze ze studie ČVUT z r. 2005. V roce 2006 podle jim doložených dokumentů, ERU pouze zvedl ceny o 2 % - o index cen průmyslových výrobců a tak byla stanovena cena na rok 2007. Dále uvedl, že jim dokumenty k tomuto nebyly předloženy, nelze tedy přesně říci, z čeho se vycházelo, mohl se při auditu pouze domnívat. V té době byly v ČR FVE v řádech jednotek, maximálně desítek ks. V roce 2009 už ERU zjistil, že parametry nastavení výkupní ceny neodpovídají a výkupní ceny snižoval podle maximálních možností, bez provedení výpočtů. Podle názoru pana Juříčky měl mít ERU nějaký propočet, ačkoliv reálně nemohl snižovat podporu o více než 5 %. Tyto propočty mu dány k dispozici nebyly, neví tedy, zda existovaly. Pokud se týká jednotlivých pochybení, tak ta jsou popsána v auditu a jedná se o propočet ERU o ročním využití solárního zařízení - o stanovení počtu využitelných hodin, o výši daně z příjmu a o životnosti FVE. Také audit zjistil, že mohl být dříve použit parametr - rozdělení výroben na větší a menší výrobny. Tyto parametry mohly být dle názoru pana Juřičky nastaveny vhodněji.

Dále sdělil, že zásadní problém byla absence dokumentace, která se k celému zkoumanému období vztahovala.

Ing. Mirek Topolánek k věci uvedl, že v červnu 2006 byl zvolen do poslanecké sněmovny, premiérem ČR byl od září 2006 do 8.5.2009. Mezi květnem 2009 a listopadem 2009 byl poslancem v PS Parlamentu ČR. Dle svého sdělení byl v zásadě vždycky proti podporám obnovitelných zdrojů. Po celou dobu tak vystupoval a jednal. K tomu, zda byla některá jednání vlády za jeho premiérství, na kterých se sířeji projednávala fotovoltaika a podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, zejména z FVE, případně kdy se tím zabývala vláda a v jakém směru věc vláda řešila uvedl, že žádnou novelu zákona ZoOZ neřešili. Nevzpomíná si, že by probíhala nějaká diskuse na dané téma. Do konce roku 2008 byl instalovaný výkon FVE a žádosti o připojení natolik marginální, že nepředstavovaly žádný problém. K Ing. Josefu Fiřtovi Mirek Topolánek sdělil, že ho zná celý svůj profesní život, nevzpomněl si však, že by s ním ohledně problému s FVE kdy jednal. Dále sdělil, že Ing. Fiřt nepochybně informoval Ministerstvo průmyslu a obchodu, pokud se týká indikovaných problémů FVE v roce 2009. Ing. Mirek Topolánek se začal vážně fotovoltaikou zabývat až v létě 2009, kdy dostal informace od tehdejšího předsedy představenstva spol. ČEZ a.s. Martina Romana, o dopadech boomu výstavby FVE v ČR. Požádal tehdejšího premiéra Jana Fischera, Jiřího Paroubka, Eduarda Janotu a Martina Romana ke společnému jednání. Toto proběhlo v Kramářové vile. Do té doby FVE on osobně jako problém nevnímal, i když připustil, že tehdejší předseda ERU Fiřt mohl varovné signály vyslat. Dále uvedl, že byl od 1. ledna do 8. května 2009 vykonával funkci předsedy Evropské rady a domácí agendu v podstatě významně neřešil. K uvedené schůzce v Kramářové vile Ing. Mirek Topolánek uvedl, že proběhla asi v září 2009, jednalo se o informace, které obdržel od Martina Romana a ty byly alarmující a fakticky popisovaly dopady FVE boomu tak, jak je známe dnes. Na schůzce byl přítomen Ing. Mirek Topolánek, tehdejší premiér Jan Fischer, Martin Roman-předseda představenstva spol. ČEZ a.s., Eduard Janota, tehdejší ministr financí a Jiří Paroubek. Martin Roman přinesl na schůzku analýzy, které dokládaly dopady fotovoltaického boomu s dnes potvrzenou predikcí. Na schůzce dle Ing. Topolánka apelovali na premiéra Fischera, aby vláda iniciovala a prosadila v parlamentu malou novelu zákona o obnovitelných zdrojích tak, aby od 1.1.2010 mohla platit nová pravidla, která by umožnila redukci podpory elektřiny vyrobené z FVE. Při tehdejší diskuzi Mirek Topolánek i Jiří Paroubek přislíbili pomoc při prosazení tohoto zákona ve sněmovně. Už tehdy s obavami, že řada poslanců průřezově politickým spektrem je na tomto byznysu zainteresovaná. V návaznosti na větu, že poslanci napříč politickým spektrem byli na FVE zainteresováni, Ing Topolánek sdělil, že nemůže sdělit o které poslance šlo, že to byly obavy, které byly dle jeho názoru částečně oprávněné, což dle něho potvrdilo i tehdejší hlasování o novele zákona (ZoOZ). K tomu, z jakého důvodu dle jeho názoru nebylo možno opatření ke snížení podpory elektřiny vyrobené z FVE uvedená v účinnost od 1.1.2011, učinit již od 1.1.2010 Ing. Mirek Topolánek sdělil, že to byla nedůslednost tehdejší vlády a premiéra Jana Fischera, neochota zadat si s předsedy obou hlavních stran "Paroubkem a Topolánkem" a možná i určitá populistická linka. Dále sdělil, že to byla i neochota celé poslanecké sněmovny, kdy o důvodech může pouze spekulovat.

Mgr. Oldřich Vojíř k věci uvedl, že Poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byl od roku 1996 až do roku 2010 bez přestávky. Členem Hospodářského výboru PS Parlamentu ČR byl od roku 1998 až do roku 2010. Předsedou tohoto výboru byl od roku 2006 do roku 2010. Od roku 2010 není politicky činný. Dále sdělil, že až do r. 2008 se v oblasti výstavby obnovitelných zdrojů energie včetně FVE nedělo nic podstatného a domnívá se, že nových FVE bylo zkolaudováno relativně málo. Někdy na přelomu let 2008/2009 předseda ERU i Ministerstvo financí začalo signalizovat, že finanční nastavení výkupních cen z FVE je vysoké a vláda předsedy Topolánka a její ministr průmyslu Říman,

začala dle jeho názoru připravovat novelu zákona o OZE. Bohužel někdy v březnu tato vláda skončila a nastoupila vláda premiéra Fischera. Pan ministr Tošovský, tehdejší ministr průmyslu, předložil tuto novelu až někdy na podzim 2009. Tím bohužel došlo k tomu, že ERU byl vázán doposud platným zákonem, tudíž mohlo snížit výkupní ceny energie z FVE pouze o pět procent a tím fakticky zůstala velmi vysoká cena pro rok 2010. Novela zákona byla poté sněmovnou projednána v podstatě ve znění, které předložil ministr průmyslu Tošovský a nabyla účinnosti v roce 2010 s tím, že dopad tohoto zákona v možnosti stanovit nižší výkupní ceny ERU skokově, byl až od roku 2011 (tyto ceny se stanovují vždy ke 30.11. předchozího roku). K tomu, z jakého důvodu dle jeho názoru nebylo možno opatření ke snížení podpory elektřiny vyrobené z FVE uvedená v účinnost od 1.1.2011, učinit již od 1.1.2010 Mgr. Oldřich Vojíř sdělil, že tato problematika byla dle jeho názoru zvládnutelná již v roce 2009. Nicméně došlo k několika významným změnám, kdy v březnu 2009 byla vyslovena nedůvěra vládě Mirka Topolánka, která byla měsíc v demisi a někdy na počátku května nastoupila vláda Jana Fischera s tím, že sněmovna jednala až někdy do 15.7. příslušného roku a poté její činnost byla zahájena v září 2009. vláda pana Fischera dle Mgr. Oldřicha Vojíře přes indikaci problému tuto normu neprojednala v roce 2009 a projednala ji až na přelomu roku 2009/2010, kdy následně poslala tuto předlohu k projednání do PS. Aby mohlo být efektivně zasáhnuto do cen, tak by novela tohoto zákona musela být schválena a musela by být účinná do 31.10.2009, aby poté do 30.11.2009 mohlo ERU vyhlásit nové ceny. Nejrychlejší cesta byla přes rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu a potažmo vlády, kdy vláda mohla dokonce požádat o proces tzv. legislativní nouze. Mgr. Vojíř sdělil, že si myslí, že by nechtěl, aby to vyznělo jako záměr vlády Jana Fischera, ale byla to spíše nezkušenost této úřednické vlády.

Mgr. Oldřich Vojíř dále sdělil, že si vzpomíná na svoji komunikaci s předsedou ERU, Ing. Josefem Fiřtem, že s ním Ing. Josef Fiřt na přelomu let 2008/2009 určitě hovořil o tom, že v oblasti fotovoltaiky a dotací na výrobu elektřiny z těchto zdrojů, hrozí vzhledem k boomu záměrů na výstavbu a již započaté výstavbě fotovoltaických elektráren, enormní náklady státu na podporu při výstavbě a dotovanou výkupní cenu elektřiny vyrobené z těchto zdrojů, kdy to bylo přímo na jednání Hospodářského výboru a jednou ho informoval přímo v jeho kanceláři v rámci agendy, která mu příslušela. K dokumentu Energetického regulačního úřadu ze dne 8.9.2009, adresovanému Mgr. Vojířovi, jako předsedovi Hospodářského výboru PSP ČR, který byl dne 8.9.2009 který byl přijat Poslaneckou sněmovnou a v němž Ing. Josef Fiřt upozorňuje na skutečnost, že na přelomu let 2008/2009 začalo docházet k prudkému nárůstu záměru investorů na budování fotovoltaických výroben elektřiny z důvodu poklesu měrných investičních nákladů o cca 40% s tím, že Energetický regulační úřad nemůže na toto adekvátně reagovat odpovídajícím snížením výkupních cen elektřiny z FV zdrojů, a to vzhledem k zákonu č. 180/2005 Sb. (ZoOZ), který ERU umožňoval meziroční snížení cen pouze o 5% a s žádostí o novelizaci tohoto zákona s přílohou - návrhem novely § 6 zákona č. 180/2005 Sb. (ZoOZ), Mgr. Oldřich Vojíř sdělil, že si není jist svoji odpovědí, ale předpokládá, že na dopis rovněž písemně reagoval a domnívá se, že vyjádřil potřebu součinnosti mezi HV, MPO, ERU a vládou, a že nabídl maximální součinnost v tom směru, že pokud vláda přijde s nějakým návrhem, že ho podpoří. Dále sdělil, že diskuze o potřebných výše uvedených změnách na MPO, na podnět ERU probíhala za ministra Římana, tedy do března 2009.

Dle § 8/1 tr. řádu byl policejním orgánem o součinnost požádán Úřad vlády České republiky, Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1, který poskytl dokumenty k energetické konferenci, která se konala dne 29. - 30.1.2009 v Hotelu Atom v Ostravě s názvem: "Zajištění energetické bezpečnosti členských států EU v rámci společného trhu s elektřinou." Energetický regulační úřad, se sídlem MASARYKOVO NÁM. č.o. 5, 586 01 JIHLAVA doplnil podklady, dokumenty a stanoviska k trestnímu oznámení a Český

statistický úřad, Na padesátém 81, Praha 10, 100 82 poskytl dle § 18 zák. č. 273/2008 Sb. O policii ČR policejnímu orgánu vyjádření a vysvětlení k výpočtu indexu cen průmyslových výrobců.

Neboť ve věci bylo třeba k řádnému objasnění všech skutečností znalostí ze speciálního oboru, byl dle § 157 odst. 3 tr. řádu dne 30.5.2013 přibrán konzultant, Ing. Petr MASTNÝ, Ph.D., pracovník VUT v Brně, Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústavu elektroenergetiky. Konzultantovi bylo předloženo Oznámení Energetického regulačního úřadu, Audit Procesu nastavení výkupních cen fotovoltaické energie, zpracovaný spol. BDO Audit s.r.o. z května 2012 včetně příloh č. 2 -13, podaná vysvětlení osob Ing. Josef Fiřt, Ing. Rostislav Krejcar, Ing. Stanislav Trávníček, Ing. Blahoslav Němeček, Mgr. Antonín Panák, dále stanovisko Českého statistického úřadu.

Na základě výše uvedených materiálů žádal policejní orgán konzultanta o zpracování stanoviska a zodpovězení otázky, zda uvedené materiály a doložené dokumenty jsou relevantní, pravdivé a zda jednotlivé argumenty osob které podaly vysvětlení nebo dokumenty které byly policejnímu orgánu předloženy, nejsou pouze účelově vytrženy z kontextu nebo nepravdivě interpretovány. V případě nepravdivosti nebo nejasnosti či účelovosti některých materiálů nebo argumentů, policejní orgán žádal o jejich uvedení na pravou míru a zdůvodnění tohoto stanoviska konzultanta, tedy, pokud byly dle konztultanta některé argumenty osob nesprávné, policejní orgán žádal o jejich identifikaci a jejich uvedení na pravou míru a pokud byly dle konzultanta některé argumenty osob zásadní a správné, policejní orgán žádal o identifikaci těch nejdůležitějších a jejich interpretaci.

Ve svém stanovisku ze dne 21.6.2013 konzultant konstatuje mimo další, že *...."Na základě dostupných informací a odborných znalostí v oblasti fotovoltaických systémů konstatuji, že skutečnosti popisované v předložených materiálech odpovídají stavu a vývoji v oblasti fotovoltaických systémů v průběhu popisovaného období. Dále lze konstatovat, že výpovědi jednotlivých zúčastněných osob byly podány v souladu s aktuálním děním v této problematice.... ."* Konzultant rovněž ve svém vyjádření konstatuje, že prostá návratnost je ve standardním podnikatelském prostředí nestandardní. Postup, zda počítat s návratností prostou nebo diskontovanou je dle stanoviska konzultanta otázkou výkladu předmětného zákona a vyhlášek v platném znění. Dále konzultant uvádí, že reakce na rychlý pokles investičních nákladů u FVE mezi lety 2008 - 2009 mohla být ze strany ERU vzhledem k jeho úloze a specializaci rychlejší a v tomto směru vznesl pochybnosti. Zde je nutno konstatovat, že konzultant neměl k dispozici dokumentaci dokládající komunikaci mezi ERU a dotčenými ministerstvy a Parlamentem ČR. V závěru stanoviska konzultant uvádí *..."Je však zřejmé, že i přes uvedené pochybnosti, pracoval ERU v souladu s platnou legislativou* (26) *a určitou otázkou je míra součinnosti dalších rozhodných institucí při tvorbě příslušné legislativy, především v letech 2008 - 2009, jako je parlament, jednotliví ministři a vláda ČR..."*

K nejzávažnějšímu bodu předmětného oznámení ERU, ve kterém je sděleno, že v roce 2006 při stanovení výkupní ceny FVE na rok 2007 porušil ERÚ ustanovení § 6/1 b) bod 1. ZoOZ, kdy nerespektoval dobu životnosti (návratnosti) fotovoltaických zařízení na 15 let a stanovil dobu životnosti těchto zařízení na 20 let a dále nerespektoval zákonem stanovenou podmínku patnáctileté návratnosti investice, kterou propočetl na 12 let, ačkoliv věděl, nebo byl srozuměn s tím, že tímto vydáním prováděcí vyhlášky č. 475/2005 Sb., porušuje zákon o podpoře obnovitelných zdrojů, kdy rozdíl 3 let mezi dobou životnosti (návratnosti) investice způsobí České republice v platbách koncových spotřebitelů škodu 161.745.897.974,- Kč, policejní orgán po řádném prověření věci (27) konstatuje, že tato konstrukce neodpovídá skutečnosti.

V prvé řadě je nutno konstatovat, že vyhláška č. 475/2005 Sb., prošla řádným legislativním procesem, kdy nikdo z dotčených orgánů ústřední státní správy, které se k

jejímu znění vyjadřovaly, neměl na zvýšení životnosti FVE z 15-ti na 20 let žádných připomínek. Doba životnosti byla změněna a nastavena podle skutečně předpokládané a výrobci jednotlivých komponent garantované životnosti, kdy tato doba ale zároveň sloužila pouze jako jeden z parametrů pro výpočet výkupní ceny elektřiny z FVE (28) a prodloužení této doby naopak umožnilo rozložit v čase náklady na výkupní ceny elektřiny vyrobené z těchto zdrojů z 15-ti na 20 let. ZoOZč. 180/2005 Sb. v § 6 odst. 1 písm. b) odrážka 1 konstatuje, že "...aby *pro zařízení uvedená do provozu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona bylo při podpoře výkupními cenami dosaženo patnáctileté doby návratnosti investic za podmínky splnění technických a ekonomických parametrů, kterými jsou zejména náklady na instalovanou jednotku výkonu...."* a v odrážce 2 dále, *že.... "po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zůstala zachována výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců... ."* Zákon tedy nestanovil, zda se jedná o 15-ti letou návratnost prostou nebo diskontovanou a nestanovil ani, jak dlouhou dobu po uvedení do provozu, má zdroj nárok na podporovanou výkupní cenu elektřiny. Pouze stanovil 15-ti letou návratnost investice. Tedy ani stanovený parametr životnosti FVE neměl žádný vliv na délku nároku na podporovanou cenu elektřiny, na kterou měl výrobce nárok po 15. i 20. roce od uvedení do provozu, za předpokladu dodržení všech zákonných požadavků (29). Zároveň je nutno říci, že pokud zákonem stanovená návratnost do investic FVE by byla návratností prostou, pak by pravděpodobně žádný investor nevložil svůj kapitál do investice, která by mu v tomto horizontu garantovala pouze navrácení čisté výše investice bez přiměřeného zisku (30). Dále bylo zjištěno, že ve skutečnosti je znění § 4 odst. 1 vyhlášky č. 475/2005 Sb. následující: *"...po dni nabytí účinnosti tohoto zákona je předpokladem pro zajištění 15-ti leté doby návratnosti investic při uplatnění podpory výkupními cenami za elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů, splnění hodnot technických a ekonomických parametrů výrobny elektřiny z obnovitelných zdrojů, při nichž výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů za stanovení výkupních cen dosáhne, a) přiměřeného výnosu z vloženého kapitálu za dobu životnosti výroben elektřiny, který je určen průměrným váženým nákladem kapitálu a b) nezáporné velikosti čisté současné hodnoty toku hotovosti po zdanění za celou dobu životnosti výroben elektřiny, při využití diskontní míry ve výši průměrného váženého nákladu kapitálu... ."* Pokud tedy byla Energetickým regulačním úřadem stanovena prostá návratnost investic do FVE na 12 let, diskontovaná potom na 15 let a celková podpora rozložena v čase z 15-ti na 20 let (31) (tímto nebyla nijak ohrožena 15-ti letá diskontovaná návratnost pro investory), policejní orgán se ztotožňuje s názorem, že tímto způsobem nebyl zákon nijak porušen a bylo jednáno v jeho souladu a zároveň, že tímto opatřením byly v podstatě stejné náklady státu a konečných spotřebitelů elektřiny rozloženy v čase, tak aby se pokud možno předešlo výraznému zvýšení a vysokým nákladům do ceny elektřiny pro koncové zákazníky v krátkém čase.

V neposlední řadě policejní orgán považuje za nutné poukázat na skutečnost, že z hlediska základních úkolů byl (a je tomu tak i v současnosti) Energetický regulační úřad dle platné legislativy v tomto směru ve značně "schizofrenním" postavení, kdy byl povinen dle § 17 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích, chránit oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích a zároveň měl dle § 1 odst. 2 písm. d) a § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, stanovovat výkupní ceny elektřiny (a tím i podporovat investory) vyrobené z obnovitelných zdrojů, tak aby byl v roce 2010 naplněn indikativní cíl podílu výroby elektřiny z OZE na hrubé spotřebě elektřiny ve výši 8%, tak jak se k tomu ČR zavázala v rámci svých závazků k EU. Najít rovnováhu mezi těmito dvěma úkoly nebylo pro ERU v minulosti a není ani v

současnosti jednoduché a úřad je vystaven permanentní kritice a tlaku zúčastněných stran, které mají z logiky věci protichůdné cíle.

Trestní oznámení vychází především ze závěrů Auditu Procesu nastavení výkupních cen fotovoltaické energie, který zpracovala spol. BDO Audit s.r.o., IČ: 45314381 v roce 2012, na základě zadání samotného oznamovatele, Energetického regulačního úřadu, kdy tyto závěry z části cituje (viz. výroková část tohoto usnesení) a staví tyto závěry jako podezření ze spáchání trestného činu. Provedeným šetření bylo zjištěno, že všechny odborně vzdělané osoby, které byly policejním orgánem osloveny, včetně pracovníků společnosti BDO Audit s.r.o. se shodly na skutečnosti, že případná pochybení zaměstnanců Energetického regulačního úřadu, pokud nějaká byla, byla pouze v rovině administrativních a správních pochybení a jsou tedy v rozporu s názorem oznamovatele (32). Dle těchto osob se tedy jedná o případné administrativní pochybení zaměstnanců Energetického regulačního úřadu a pochybení na úrovni doložení (resp. nedoložení některých kroků, které byly Energetickým regulačním úřadem učiněny. Ani sami pracovníci spol. BDO Audit s.r.o. je nepovažovali za tak závažné, že by na jejich základě dali podnět orgánům činným v trestním řízení k prošetření věci.

Tento závěr policejní orgán shledal i v bodě 2 trestního oznámení, kde oznamovatel uvádí, že v roce 2008 Energetický regulační úřad nezměnil na rok 2009 indikativní technické a ekonomické parametry v prováděcí vyhlášce č. 475/2005 k ZoOZ, čímž nesplnil povinnost uloženou mu v § 6/1b) bod 1 ZoOZ a řádně nestanovil výkupní ceny za elektřinu z obnovitelných zdrojů. Toto případné pochybení je rovněž v poloze administrativních nebo správních pochybení, neboť jak ukázalo šetření, Energetický regulační úřad i v roce 2008 prováděl výpočty technickoekonomických parametrů, kdy se opíral především o studii ČVUT (33). Regulační úřad na jejich základě pro stanovení výkupních cen pro FV zdroje uváděné do provozu v roce 2009 tedy využil plně zákonné možnosti snížit výkupní cenu o 5%. Odlišné názory, zda měla či neměla být v této situaci přijata Novela vyhlášky č. 475/2005 k ZoOZ pokud úřad stejně mohl podle zákona snížit ceny maximálně o 5%, nelze stavět do roviny trestněprávní.

Stejně je tomu i u posledního bodu oznámení, který se částečně překrývá s bodem 2 a uvádí, že v roce 2008 ERU nedodržel zákonný postup vyplývající z ustanovení § 4 věta poslední ZoOZ, neboť pro rok 2009 snížil výkupní ceny FVE o 5 %, aniž by jakkoliv změnil technické a ekonomické indikatívni parametry postupem zákonem předvídaným, tedy nepostupoval dle ustanovení § 6/1-3 ZoOZ Tento bod oznámení svým smyslem navíc odporuje všem bodům předcházejícím, kdy je úřad kritizován za jednání, které dle možností ERU v maximální míře ušetřilo finanční prostředky státu a konečných spotřebitelů elektrické energie.

K bodu trestního oznámení, ve kterém je konstatováno, že v roce 2007 ERU navýšil výkupní ceny elektřiny z FVE o dva procentní body odpovídající zvýšení indexu cen průmyslových výrobců, aniž k tomu měl zákonné zmocnění, policejní orgán dospěl k závěru, že tomu tak nebylo. Toto navýšení má oporu ve výše citovaném § 6 odst. 1 b), bod 2 ZoOZ č. 180/2005. Citované ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) odrážka 1 zní: "...se *zohledněním indexu cen průmyslových výrobců...,"* a tedy přímo ukládá ERU tento index do cen zohlednit, kdy způsob blíže neupravuje. Pokud bychom přistoupili na argumentaci oznamovatele, že dle § 12 odst. 2 ZoOZ nebylo možno přijmout prováděcí předpis k § 6 odst. 1 písm. b) bod 2. ZoOZ, potom by ve stejném duchu bylo možno napadnout nejen vyhlášku č. 150/2007, ale i vyhlášku č. 140/2009, kdy až zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie, který nahradil s účinností k 30.5.2012, stávající ZoOZ č. 180/2005 Sb., přestal počítat s indexem cen průmyslových výrobců a stanovil minimální roční navýšení cen o 2%. Je zřejmé, že v tomto případě se jedná pouze o odlišný výklad ZoOZ č. 180/2005 Sb., který však jasně stanovil povinnost zohlednění cen průmyslových

výrobců do výkupních cen elektřiny z OZE, což ERU až do 30.5.2012 činil podle výše citovaných vyhlášek.

Policejní orgán se v prověřování věci podrobně věnoval tomu, zda a jakým způsobem bylo ze strany Energetického regulačního úřadu na konci roku 2008 a během let 2009 a 2010 reagováno na počáteční signály a následné potvrzení hrozícího boomu výstavby FVE v ČR a s tím neúměrně stoupajícími náklady státu a konečných spotřebitelů elektrické energie na podporu výstavby a výkupu elektrické energie vyrobené z těchto zdrojů. Bylo zjištěno, že ERU každoročně předkládal prostřednictvím zpráv o své činnosti vládě a Parlamentu ČR, informace o vývoji podpory cen elektřiny z obnovitelných zdrojů a dopadu na ceny elektřiny pro koncové spotřebitele (34). Na konci roku 2008, kdy došlo k indikaci a následnému výraznějšímu nárůstu instalovaného výkonu u FVE, reagoval na nutnost řešení tohoto problému předseda ERU Ing. Josef Fiřt tím, že na Energetické konferenci s názvem "Zajištění energetické bezpečnosti členských států EU v rámci společného trhu s elektřinou," informoval o nutnosti řešení tohoto problému v rámci svého vystoupení na této konferenci. Konference se konala dne 29. - 30.1.2009 v hotelu Atom v Ostravě a byla zde přítomna tehdejší politická reprezentace ČR v čele s tehdejším předsedou vlády ČR, Ing. Miroslavem Topolánkem, místopředsedou vlády pro evropské záležitosti ČR, Alexandrem Vondrou, tehdejším ministrem průmyslu a obchodu Martinem Římanem. Přítomen byl např. i Tomáš Hűner, tehdejší náměstek ministra průmyslu a obchodu, který měl na ministerstvu problematiku obnovitelných zdrojů na starosti. Ing. Josef Fiřt následně rovněž komunikoval a na toto téma hovořil a upozorňoval tehdejšího předsedu Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu CR, Mgr. Oldřicha VOJÍŘE, kterého požádal o zařazení prezentace ERU k problematice podpory FVE na jednání Hospodářského výboru. Následně se dopisy ze dne 1.7.2009 Ing. Josef Fiřt písemně obrátil na ministra průmyslu a obchodu, Ing. Vladimíra Tošovského a ministra životního prostředí, RNDr. Ladislava Mika, Ph.D., tedy členy vlády Jana Fischera, kterým zcela jasně a reálně popsal tehdejší stav prudkého poklesu měrných investičních nákladů v oblasti výstavby FVE a nemožnost ERU reagovat příslušným snížením výkupní ceny elektrické energie z těchto zdrojů, s upozorněním na možný finanční a sociální aspekt celého problému pro koncové spotřebitele elektrické energie. V těchto dopisech rovněž nastínil řešení - zrušení odst. 4 v § 6 zákona č. 180/2005 (ZoOZ), který ERU bránil meziročnímu snížení výkupních cen energie z obnovitelných zdrojů o více než 5 %. Zatímco Ministerstvo životního prostředí se k návrhu ERU dopisem ze dne 22.7.2009 stavělo odmítavě s odůvodněním, že by ERU navrhovaná opatření šla proti duchu podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, Ministerstvo průmyslu a obchodu s vážností problému bylo srozuměno, avšak argumentovalo potřebou komplexní novelizace zákona č. 180/2005 s implementací Směrnice 2009/28/ES ze dne 23.4.2009 a dopisem ze dne 28.8.2009 adresovanému Ing. Blahoslavu Němečkovi, místopředsedovi ERU mimo jiné přímo sděluje, že tato novelizace s největší pravděpodobností přesáhne čas, kdy má ERU za povinnost stanovit výkupní ceny pro obnovitelné zdroje energie, uvedené do provozu v roce 2010!

Ing. Josef Fiřt byl v červenci 2009 rovněž v kontaktu se senátory, konkrétně s Výborem pro hospodářství a Podvýborem pro energetiku, kteří dle listinných materiálů přijali 8. Usnesení Podvýboru pro energetiku, ze dne 2.6.2009 a 153. Usnesení Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu ze dne 16.6.2009. Tato usnesení se týkala problému umísťování FVE v krajině a jejich následnou likvidací. Těmito Usneseními bylo doporučeno Ministerstvům průmyslu a obchodu a Ministerstvu pro životní prostředí, potažmo ERU, těmito problémy se zabývat.

Dopisem ze dne 8.9.2009 předsedovi Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Mgr. Oldřichovi VOJÍŘOVI, Ing. Josef Fiřt opětovně žádal o pomoc při řešení problému v oblasti fotovoltaiky, konkrétně mu sdělil, že na přelomu let 2008/2009 začalo docházet k prudkému nárůstu záměru investorů na budování fotovoltaických

výroben elektřiny z důvodu poklesu měrných investičních nákladů o cca 40% s tím, že Energetický regulační úřad nemůže na toto adekvátně reagovat odpovídajícím snížením výkupních cen elektřiny z FV zdrojů, a to vzhledem k zákonu č. 180/2005 Sb. (ZoOZ), který ERU umožňoval meziroční snížení cen pouze o 5% a s žádostí o novelizaci tohoto zákona. Dále s upozorněním na finanční náklady státu a konečných spotřebitelů, které hrozily v případě nezavedení určité regulace. Jako přílohu tohoto dopisu zaslal Ing. Fiřt dokonce návrh novely ZoOZ č. 180/2005, konkrétně § 6 odst. 4 tohoto zákona, který by ERU umožnil adekvátně reagovat.

Toto jednání bylo dle policejního orgánu vyjádřením konkrétní aktivní snahy ERU včele s Ing. Josefem Fiřtem, problém řešit i nad rámec svých povinností, tak aby se předešlo neúměrným ziskům majitelů FVE uvedených do provozu v roce 2009 a následně potom majitelů FVE uvedených do provozu do konce roku 2010. Jednání ohledně tohoto problému spojené s projednávání novely zákona č. 180/2005 Sb. (ZoOZ) se do Parlamentu ČR přes snahu ERU však dostalo až v roce 2010. Dopisem ze dne 29.1.2010 informoval o problému Ing. Josef Fiřt, Petra Tluchoře, tehdejšího předsedu Poslaneckého klubu a žádal o vystoupení na tomto klubu. Na vzniklou situaci zareagovala i na základě dopisu Ing. Josefa Fiřta ze dne 17.6.2010, až vláda Petra Nečase, která ve spolupráci s Parlamentem ČR, podmínky pro výkup elektřiny vyrobené z FVE změnila až na konci roku 2010, kdy učiněná opatření byla účinná od 1.1.2011. Tento dopis ze dne 17.6.2010, byl kromě Petra Nečase adresován dalším 13 poslancům.

S ohledem na výše uvedené a dále na podané vysvětlení Ing. Mirka Topolánka, který policejnímu orgánu popsal mimo jiné i předmět a průběh schůzky, která se uskutečnila v září r. 2009 v Kramářové vile za přítomnosti tehdejšího předsedy představenstva spol. ČEZ a.s. Martina Romana, poslanců Mirka Topolánka, Jiřího Paroubka, tehdejšího ministra financí Eduarda Janoty a tehdejšího premiéra Jana Fischera a dále s ohledem na podané vysvětlení Mgr. Oldřicha Vojíře a na doloženou komunikaci mezi ERU a Hospodářským výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Výborem pro hospodářství a Podvýborem pro energetiku Senátu Parlamentu ČR, nelze než konstatovat, že politická reprezentace měla již v roce 2009 minimálně ze strany Energetického regulačního úřadu, ale i vedení spol. ČEZ a.s., případně dalších institucí, dostatek informací i času k tomu, aby podmínky podpory výkupních cen elektřiny z FVE byly formou novely zákona č. 180/2005 Sb. (ZoOZ), či jinými zákonnými prostředky změněny a podpora výstavby těchto zdrojů i výkupní cena elektřiny z těchto zdrojů byla snížena tak, aby nedocházelo k neúměrným ziskům majitelů FVE uvedených do provozu v roce 2009, a to již během roku 2009, tak aby změny mohly být platné a účinné již od 1.1.2010. Lze konstatovat, že bylo pouze politickým rozhodnutím způsobeným reálnou nečinností vlád ČR v roce 2009, Parlamentu ČR jako celku a příslušných ministerstev, že k těmto opatřením bylo přistoupeno až s účinností od 1.1.2011. Politické rozhodnutí v podobě projevu svobodné vůle poslanců v Poslanecké sněmovně, případně senátorů v Senátu nelze orgány činnými v trestním řízení stavět do roviny trestněprávní. Reálné ponechání výše podpory elektřiny vyrobené z FVE v roce 2010 na úrovni roku 2009 a její snížení až od 1.1.2011 takovým rozhodnutím dle provedeného šetření věci bezesporu bylo.

Na závěr policejní orgán konstatuje, že dospěl k obdobným závěrům, které byly učiněny policejním orgánem ve věci šetřené Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality pod č.j. OKFK-1921/ČJ-2012-200261, které probíhalo na základě oznámení senátora Jiřího Čunka ze dne 9.5.2012 a které se částečně krylo s předmětným trestním oznámením.

Z výše uvedených zjištěných skutečností je zřejmé, že nedošlo k naplnění skutkové podstaty trestných činů uvedených ve výrokové části tohoto usnesení a ani jiného

trestného činu, jak ze strany osob uvedených ve výrokové části tohoto Usnesení či jiných osob, zejména nebyla prokázána subjektivní stránka trestného činu, která je nezbytnou podmínkou pro posouzení, zda určité jednání vykazuje znaky trestného činu. Proto bylo rozhodnuto o odložení věci.

P o u č e n í . ***Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je poškozený oprávněn podat do tří dnů od doručeni u policejního orgánu, který usneseni vydal. Stížnost má odkladný účinek.***

kpt. Mgr. Petr Vintera vrchní
komisař